

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se scotesc după tarifă, cu prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

Bucuria noastră.

Sporul inteligenței române în comitatul Hunedoarei!

Nu arare-ori ne-a fost dat să auzim dingura unui ori altui cărturar de-al nostru plânsoarea, că cei chemați, d. e. împărțitorii de stipendii, nu dau o îndrumare mai potrivită tinerimii române care pornește spre universitate, ci îi lasă pe tineri să meargă care unde-l taie capul, și cei mai mulți se duc la jură și tot la jură, făcându-se advocați, deși — zic acești îngrijați cărturari — avem deja atâta advocați români, că acuși n'o se mai încapă unii de alții!

Ci-că am fi având deja mult prea mulți și ar trebui tinerimea ce absoalvă gimnasiul, îndrumată și spre alte cariere mai neîndesuite.

Noi dimpotrivă credem, că nu numai n'avem prea mulți advocați români, ci nu avem nici pe-atreia atâta câți ne-ar trebui! Căci avem încă sute de locuri potrivite în care sau că n'avem advocați români deloc, sau că avem prea puțini în asemănare cu trebuințele ce le-am avea de ei!

Să aruncăm o privire d. e. numai asupra comitatului nostru, al Hunedoarei, acest unul din cele mai românești comitate, cu peste 90% Români. Ce vedem aici?

Numai înainte cu vre-un an, abia aveam în Deva din 15 advocați: 3 Români, la Orăștie din 7 adv. 3 Români, în Hațeg între 5 advocați 2 Români, și la Baia-de-Criș unul mai retras, și gata. De toți deci 9 inși, — pe când advocați streini, unguri, nemți și evrei erau, afară de Deva, Orăștie, Hațeg, încă la Petroșeni, la Hunedoara, la Ilia, la Baia-de-Criș, la Pui, în Brad, de toți de 3-ori atâta pe câți Români!

Iar noi de ani de zile ne tânguim, că în atâtea centre, mai mari ori mai mici, dar' pentru mișcările culturale, economice, sociale ori politice, toate centre destul de importante, — cum sunt Baia-de-Criș, Bradul, Ilia, Hunedoara, Petroșeni, Puiul, Geoagiul-inf., etc. noi n'avem câte un om cunosător al legilor, câte un avocat român, care în atâtea cazuri îți e de nespun folos, fiind el om cunosător de lege și mai neatârător ca mulți alți oameni cu rol public! Și am stărui în cercul nostru de cunoștințe, cu toată căldura, ca tinerii din comitat, ajunsși deja la advocatură, să nu se depărteze din comitat, ba și alții din afară să ne vină și se ocupe loc în centre mult promițătoare ca și cele înșirate mai sus.

Și azi scriem cu deosebită bucurie, văzând cum, mai iute decum ne-am fi așteptat, ne ajunge D-zeu să vedem umplute mai toate golurile ce le simțeam până acum în privința asta în comitat.

Intr'adevăr în timpul cel mai nou, am avut bucuria de-a putea vesti în intervale foarte scurte, unul după altul, că cele mai multe din centrele noastre din comitat, au primit întărire prin așezarea câte unui avocat tânăr întrînsul, și anume:

— după-ce Orăștia a făcut fericita achiziție de a-i veni aci dl Dr. Aurel Vlad dela Deva, unde fusese,

— la Deva s'a așezat în locul lui A. Vlad, dl Dr. Iustin Pop, un jurist asupra căruia chiar și foile ungurești s'au exprimat repetit în mod elogios;

— la Hațeg, pe lângă d. n. Bontescu și Dr. Suci, s'a așezat mult promițătorul avocat tânăr dl Dr. Augustin Străuțariu, și în curând (îndată ce-i vine rândul la cenzură) se va stabili independent tot în acest însemnat centru românesc și dl Dr. Victor Bontescu, care deja e așezat aci în cancelaria dlui M. Bontescu, tatăl dsale;

— la Brad s'a așezat dl Dr. Ioan Papp, tânăr pe care frații noștri Bihoreni l-au distins îndată după moartea regretatului seu părinte Paul Papp (Beiuș), alegându-l de deputat sinodal pentru sinodul din Arad;

— la Ilia s'a așezat dl Dr. Ștefan Popvan un om tânăr cu cele mai bune sentimente;

— la Hunedoara s'a așezat deja dl Dr. George Dubleş unul din cei mai zeloși membri ai tinerei generațiuni;

iar acum mai nou avem bucuria de a putea vesti, că

— la Geoagiul-inf. se așează dl Dr. Ioan Margița, care a depus numai de curând cenzura de avocat în Budapesta, un mult promițător și de frumoase sentimente călăuzit membru al tinerei noastre generațiuni.

Ne bucurăm din inimă de aceasta rapidă întărire a Românișmului în numitele centre prin înșiratele achizițiuni! Căci peste tot locul a fost arzătoare lipsa de densii. Așa de pildă la Brad banca „Crișana“ simția foarte viu lipsa unui iuriconsult bun: azi îl are; la Hunedoara banca „Corvineana“ se ajutase cu un avocat din alt oraș, iar mai nou fusese silită a-și lua avocat străin numai să fie din loc: acum poate avea la îndemână avocat român,

— la Ilia ținutul întreg trebuia să alerge la Deva la advocați, sau în Ilia la cel unul străin, un pensionist neputincios: acum are un bun român aproape; — la Geoagiul nu fusese deloc avocat, întreagă întinsa vale a Geoagiului trebuia să alerge până la Orăștie, deși judecătoria o are în Geoagiul: de azi încolo își are avocatul român aci aproape!

Iar despre vrednicia acestor frumoase achiziții ale noastre în comitat, n'are să se îndoiască nimenea! Sentimentele lor sunt caracterisate prin faptul, că cei mai mulți dintrînșii sunt fondatori ai foii noastre „Libertatea“, iar ceilalți toți ne sunt pretini apropiați și buni! Să ne dea D-zeu cât de mulți astfel de oameni noi în mijlocul nostru!

Și bucuria noastră va fi deservită când vom putea vesti, că s'au așezat unii, asemenea acestora, încă și la Petroșeni, la Pui și la Baia-de-Criș. Ca astfel să ne întărim cât mai bine în acest comitat și pe lângă in-

teligență bună ce o avem și ici și colo, să avem în tot locul ca razim și atari bărbați buni cunosători ai dreptului și independenței precum advocații pot fi independenți în ori ce mișcări sociale, culturale etc. românești!

Salutăm de nou pe acești noi apărători ai dreptului poporului nostru și le dorim, ca și stimateșilor lor colegi mai vechi ce avem ici și colo, le dorim tutuora cel mai strălucit viitor, îndemnând cu o cale pe poporul nostru, ca în toate treburile sale de procese, să se adreseze acestor fii buni ai neamului!

Se-i sprijinim, se-i întărim căci prin asta puterile neatârătoare ale noastre proprii, ca neam, le întărim!

Iancu.

Verificat.

În ședința dela 9 Iulie n. a dieiei, comisia de verificare a deputațiilor nou aleși, după ce a aflat că actul alegerii dela Dobra a fost în deplină rânduială și contra alegerii nu s'a făcut plânsoare ori recurs de nimenea, a propus, și dieta a declarat de verificat pe alesul deputat Dr. A. Vlad.

Noi, care știam cât de curată a fost lupta electorală la Dobra din partea dlui Vlad, am zimbit numai de gugușmania unei foi ungurești din Deva care nespunea că oarecare solgăbiru a prins pe un învățător cumpărând alegători pentru Dr. Vlad (poate pentru altcineva!), — cum am rîs și de felul în care »Răvașul« dela Cluj ne adusesse cu săptămâni înainte știrea, că alegerea e atacată și va fi doar nimicită! Să vede că confrăți o doreau asta și își dădeau dorința lor drept știre pozitivă în cauză...

Cel-ce însă cu mijloace cinstite a luptat la alegere, cum Dr. Vlad și ai sei au luptat, acela nu se teme de atacarea alegerii. Verificarea ei trebuie să se facă, cum s'a făcut și în cazul de față.

Felicitări.

Deputatul național român al Dobrei a primit următoarele telegrame de felicitare din partea fraților de suferințe Slovaci, pentru vorbirea sa din Dietă, în care, precum se știe, a accentuat, că Ungaria numai atunci poate fi fericită dacă în ea se vor simți bine și Românii, Slovaci, Sârbii și ceilalți naționalități. Pentru această pășire a sa în favorul naționalităților, Slovaci l'au felicitat telegrafic. Și anume:

Turc.-St.-Martin, 10 Iulie.

„Din incidentul vorbirii simfi-toare, serioasă și rezolută, i-ți gratulează și strigă un întreit să trăiască“:

Partidul național slovac din Turceanski-Sv.-Martin.

N.-Szombat, 9 Iulie n.

„Gratulez din inimă la frumoasa-ți vorbire!“

Veselowsky, deputat național slovac.

Liptó-St.-Miklós, 9 Iulie n.

„Gratulez din incidentul serioasei Tale pășiri!“

Ruzsiák, dep. diet.

Voci de presă.

— Asupra vorbirii dlui Dr. A. Vlad, deputatul Dobrei, ținută la 8 Iulie în dieta din Budapesta —

Toate ziarele din țară, române ca și străine s'au ocupat de vorbirea pe care deputatul Dobrei, dl Dr. Vlad a rostit-o în dieta din Pesta.

„Tribuna Poporului“ dela Arad salută călduros pe deputat, îi interpretează vorbirea și îl apără, în mai mulți numeri, contra celor-ce și acum caută pete unde nu-s.

„Telegraful Român“ se ocupă de ea la loc de frunte, laudând bărbăția și românismul cu care deputatul Dobrei sa ținut în mijlocul cărdului de cărători ce-l conturbau mereu pe când vorbea.

„Luceafărul“ organul literar al tinerimii române universitare din Budapesta, îi aduce fotografia și se bucură de alegerea ca și de pășirea frumoasă a acestui fruntaș al tinerei generațiuni.

Numai „Gazeta Trans“ din Brașov care n'a găsit nimic bun în alegerea dela Dobra, nici însușeșirea poporului, nici felul cum au știut lucra oamenii noștri, — ea nu află nimic bun nici în vorbirea dlui Dr. Vlad, ci îl ceartă și pe el și pe alegătorii sei mereu!

„Drapelul“ din Lugoj are ordin să „combată“ și el, dar ne-având de ce să acăta, făgăduiește a-și împlini rolul după-ce vede cum vor interpeta foile activiste vorbirea. Da de va găsi în acelea puncte de a să acăta apoi s'a prinde și de — vorbirea din Pesta !...

Vom spiciu în articli acestor ziare. Pentru azi dăm unele estrase din ziarele maghiare ca să vadă cetitorii noștri, cum prin toată rēutatea, chiar și ziarele străine sunt silite a pune câte o recunoaștere a destoiniciei, istețimei și curagiului deputatului Dobrenilor, — deși se vede că nu bucuros pun pe hârtie atari vorbe bune despre un Român!

„Budapesti Napló“ Nr. 185 din 9 Iulie, scrie printre altele:

„După pauză a urmat prima vorbire a naționalistului român Aurel Vlad. Tânărul deputat valah e orator inteligent, și vorbește bine ungurește, nu a fost agresiv, ci viclean și cu două înțeleșuri.

În toate privințele e mai periculos ca ceilalți deputați naționaliști! A fost des conturbat prin intreruperi, dară totuși l'au ascultat până în capet.

Fiind om isteț, s'a nisuit, să nu dea ansă la o atare iritare a spiriteșlor, care să-i facă imposibilă ținerea vorbirii“.

„Alkotmány“ Nr. 162 din 9 Iulie, scrie:

După pauză a vorbit ca prim orator naționalistul român Aurel Vlad. Toti așteptau dela dēnsul desvoltarea programului. Însă cu aceasta a rămas dator.

S'a dovedit de orator curajos care va cauza multă bătae de cap,

guvernului, dacă va avea un cor pe lângă el!

„Pesti Napló“ Nr. 185 din 9 Iulie, scrie:

Astăzi s'a prezentat tânărul deputat al Dobrei, naționalistul român Aurel Vlad, despre care fără sfială putem zice, că e mai bine să fie în parlament, decât afară. E orator bun, care însă nu are nimic de spus. (Nu dară, pentru voi cele spuse înseamnă „nimic“! Apoi fiți cu răbdare, că veți avea ocașiune să auziți și altele. Red. „Lib.“).

Privitor la purtarea scandaloasă și gălăgioasă a partidului guvernamental, „Pesti Napló“ se pronunță în chipul următor:

„Însă toate au odată sfinșit și vine timpul, — când după cum zice scriptura, — cei dintăiu devin cei din urmă, și cei din urmă ajung cei dintăiu! Ceea ce în limbajiu parlamentar se zice, că vine timpul, când cei tăcuți devin lărmuitoari! Considerând că în parlament numai partida guvernamentală se poate privi de tăcută, foarte rar obvine acest timp. Astăzi din întâmplare a obvenit aceasta. Meritul pentru asta îi compete deputatului român naționalist Aurel Vlad. E om tânăr, palid la față și simpatic. E un om nou în parlament. Nu are acolo nici un om de aceleași sentimente naționaliste, e și bine, că nu are. Dar omul acesta singur și isolat a pășit pe teren și a început să pronunțe principiile sale naționaliste, nepopulare.

Dar numai a început. Pentru că ce tare, ce viforos, ce lărmuitor și ce mare a devenit partidul guvernamental altă dată atât de mut! Sērmanul Vlad! Nici nu și-a început binișor propoziția, și îndată au năpădit din partea dreaptă orcanul intreruperilor și a lozincelor de răsboin! Câtă forță de răsboin s'a adunat în domnii acestia după atâta tăcere, toată au cheltuit-o! Era deliciu să vezi, ce puternic poate fi acest partid față de un singur om!

„Fügellen Magyarországnak“ dela 9 Iulie scrie printre altele:

Aurel Vlad ales de curând la Dobra cu program activist și-a ținut azi în parlament virgina vorbire. A rostit o cuvântare scurtă de jumătate de oră, în care cu o ungurească destul de bună și cu înflăcărare ce-i caracterizează personalitatea, a declarat, că în guvernul de acum nu are încredere!

„Programul lui Vlad și a soșilor sei e încă necunoscut și că el nu a prins privilegiul ca să desfășore înaintea țerii programul afirmativului său partid politic, principiile aceluia și îndreptățirea lor, — această împrejurare va spori numai neîncrederea și îndoiala față de el...“

„Rolul lui Vlad în parlament nu răi atunci va fi limpede, dacă ne va spune că ce vrea?“

„Personalitatea lui simpatică, atunci se va valora pe terenul politic, când se va ști, că principiile lui sunt congruente cu niusințele națiunei maghiare“ (!!).

„Magyar Nemzet“ dela 9 Iulie scrie printre altele:

Aurel Vlad noul deputat al Dobrei a adus azi înaintea dieiei o parte mică a niusințelor naționale române. Dieta a ascultat cu multă luare a-

mintea vorbirea tinărului deputat care a stat din câte-va frânturi de gândiri. Atențiunea o explică faptul că deputatul Dobrei e întâiul, care după lungi vremuri a făcut să mai răsună cere-rile naționale române.

„Pentru partidul liberal a fost la toată întâmplarea onorifică conclusia oratorului, că nu consimte cu parti-tidul acesta, nici nu va sprijini pe ministru președinte!“

Suvenirii.

Și bune și rele dela alegerea din Dobra III.

De învățătură poate să rămână și pentru alți frați ai noștri din alte părți, cari se vor arunca în valurile, alegerilor, că e bine, foarte bine, ca alegătorii să nu vie numai singuri din satele lor, ci să aducă, dacă nu-mai pot, și alt popor, nealegător cu ei.

La Dobra în privința asta a fost foarte fericită întâmplarea, că cu cei vre-o 260 alegători ai dlui Dr. Vlad, au mai venit barem 2000 de oameni din sate, ca un fel de pază a alegătorilor, ca o învățătoare sănătoasă și viuă în jurul lor! Au umplut strada în care erau închiși, de numai gema! Și cântau și strigau și se veseleau popoarele!...

Iar alegătorii noștri, risipiți și ei printre mulțime, prindeau curagiu dela ea, și mai ales aveau aci pace de vesprii, vream să zic „corteșii“ strâ-nului, pentru-că aceștia și de ar fi voit să se mai vire printre alegătorii lui Dr. Vlad să-i mai sparie ori cum-pere, nu puteau, căci unde să te vîri printre mii de oameni, toți cu frunză verde 'n clop, căci nu e scris pe frunza nimerei că acesta e alegător, acesta nu. Alegătorii stăteau aci scutiți ca scufundați în o mare care îi învălue, și în care n'are nimeni putere asupra lor!

Și asta încă a fost de binele cauzei!

Ceea-ce e mai mult de remarcă la Dobra e, că alegătorii din acest cerc nici nu-s macar oameni bogăți... Ba cei mai mulți sunt săraci rău. Și cu toate astea vizerăm la ei o purtare ideală, mai ales că și primarii lor au mers pe jumătate cu Dr. Vlad! Unii din ei a mers la solgăbirul care îi chemase 2 zile mai înainte la „raport“, — au mers cu pecetea sa-

tului în buzunar să o predea și să se lapede de biruire, îndată ce el poruncește mai aspru că pe cine să voteze!

Pe aiurea „bogăția“ a cam moleșit pe oameni, că nu poți face cu ei nici pe jumătate cât cu cei săraci!...

De-am văzut multe lucruri frumoase, am văzut și câteva slabe, la Dobra. Unul însă îl aflu și azi ticălos de slab! Vorbesc de dl Jacob Gherman învățător pensionat în Dobra, om cu stare bună și ar putea fi independent, și acest om nenorocit a părăsit pe toți frații sei și a mers de a votat cu — Dr. Farkas! El, care a trăit și a îmbătrânit cu plata dela școala română, cu pită românească, el acum la bătrânețe s'a batjocorit așa de urf! Măestri și economii din Dobra, cei mai mulți de aceia cari chiar dela acest dascăl au învățat carte: ei au știut ținea cu Dr. Vlad, numai învățătorul lor, pilduitorul lor, acela s'a închinat satanei, dovedindu-se nevrednic nici de asemănare cu școlarii sei! Mulți îl compătîmsec zicînd: „Iartă-l Doamne că și-a uitat că cine e! Și deși mi-a fost învățător și eu lui școlar, azi nu-l aflu vrednic să-mi deslege încălțămintele picioarelor mele!“

Și drept au!

Noiță.

La răvaș.

Socialiștii internaționali din Budapesta au anunțat în săptămîna trecută — prin placate mari, că țin o adunare, în care să protestează contra guvernului Khuen Héderváry. Placatele, ce anunțau această adunare au fost rupte de pe pereți. Și se zice, că au fost rupte de oamenii poliției. Faptul acesta a fost aspru înfierat de opoziția parlamentară și deputatul, Ludovic Olaj în ședința dietei dela 4 Iulie a zis: că poliștii prin faptul, că au rupt placatele, au abusat de puterea oficială și au vătămă dreptul întrunirii și al liberei judecăți.

Ministrul-preș. și apoi prim-căpitanul poliției din Budapesta s'au scusat, că faptul ruperii pla-

catelor s'a săvârșit fără știrea lor, și întrucât se va adevăra pe deplin — inovații vor fi pedepsiți.

Deși nu suntem încântați și nu aprobăm munca socialiștilor internaționali — care și-au uitat de patrie, limbă, neam și biserică — totuși amintim bucu-roși în special pe deputatul Lud. Olaj, care a pretins în dietă respectarea dreptului de întrunire, respectarea libertății cuvîntului și a formării judecății individuale.

Marcăm însă faptul, că se arătăm cât de mașter suntem noi tratați în Ungaria. Pentru ruperea placatelor socialiștilor internaționali, care nu țin la patrie și la neam — se dau explicații și se cer scuze, — dar' pentru vătămarea dreptului de întrunire a naționalităților, — care țin la patrie și la neamul lor — nu se găsește om care să protesteze în sfatul țării! Atunci Kossuthiștii și toți — tac tăcerea peștelui!

Nouă ni-s'au oprit conferențele naționale, chemate la Sibiu, ni-s'au oprit adunări de învățatori, ni-s'au oprit adunarea Asociațiunii — chemată anii trecuți la Baia-mare. Ni-s'au improcesuează foile noastre. Ni-s'au oprește toată expresiunea liberii gândirii. Și nimenea nu apără libertatea întrunirii și a cuvîntului!

E datorința noastră să ni-le apărăm noi! Casul socialiștilor — pildă ne dă.

Să ni-l însemnăm bine — pentru viitor.

Lache.

Consternație?

Ministrul-preș. Khuen a declarat în dietă, că la viitoarele alegeri va apela la *partidul păcii*, ca să-i dea spriginul, față cu gălăgioșii de azi. Și cuvintele lui ci-că au produs »consternație«, spaimă, enormă la opoziție. De ce? Pentru-că contele vizează sub partidul »păcii« pe partidul popular catolic,

cumva că dînsa trăiește aici? Și atunci să vină, să-și audă sentința de moarte, de a-și părăsi într'o zi fatală paradisul ei.

Ea era o fată sîrmană, și orfană. Puțin timp a petrecut ca guvernantă la contesa fica cea mai mare a bêtănului Altenhofen. La întâia vedere a ei fiul mostenitoriu, ca primul născut, a rămas uimit de grațiile și frumuseța ei, — și inima lui — început să bată cu aprinderea unui june plin de viață, — și simți că a căzut sclav dragostei celei mai sincere! Tot astfel ea la rîndul ei, i-a fost peste putință să se rețină, fi lipsea puterea, de a-l refuza pe tinărul conte care era dela natură, înzestrat cu o vioiciune rară, — dar' mai presus de toate avea o inimă și un suflet nobil. Plin de cea mai dulce speranță păși fiul înaintea tatălui său, — și-i descoperi taina inimei lui, spunînd deschis, și hotărît că din îndemnul unei iubiri nemărginite, simte dorul sfînt, a conduce la altar, pe „Ulrica“ spre a-i deveni soție.

Urmarea acestei descoperiri a fost, că numai decât guvernanta a fost alungată dela castel, iară fiul amenințat cu blăstemul de părinte, chiar și numai de-i va mai aminti cîndva numele ei! Cu toată amenințarea, și cu toată furia tatălui său, — junele ne mai putînd suporta vapaia inimei sale, — nu s'a liniștit pînă nu a

care nu e așa scandalagiu, și care din parte-i prigonește la Jidanii »liberali« altfel ca noi! Spaima deci o simt desigur Jidovii și cei-ce pe ei razimă în această țeară, căci li-s'ar mai clătina perinile de sub ei!

Spicuri economice.

(Urmare și fine).

Colonisările ce estinderile acțiunii rutene și în alte ținuturi (să înțelege, locuite de naționalități) se pot discuta mai bine din punct de vedere curat politic, și numai în rîndul al doilea din acela al economiei naționale.

De-aceia — cu toate-că ne imbiie atîta material — de data asta, în cadrul acestor spicuri economice trecem peste aceste două mari chestiuni și doar atîta rugăm pe Românii noștri să muncească așa, să se organizeze economică așa, — ca atîta colonisările, cât și eventualele acțiuni, pe calapodul celei „rutene“ să ne afle la locul nostru — tari și bine porniți pe calea progresului sănătos economic.

Dintre celelalte puncte de acțiune enunțate de contele Károlyi, ne oprim mai întâiu asupra scăriții cametelor după împrumute și asupra convertirii împrumuturilor ipotecare.

Avem peste 80 bănci românești — cari se ocupă cu împrumuturi țărănești. Felul de lucrare a multor din băncile noastre este de așa, că țeranul nostru plătește foarte scump împrumutul contras. Și în multe cazuri folosul, ajuns pe paguba țeranului, nu ajunge în casa băncii, ci se pierde prin buzunarele „recomandatorilor“ și a agenților, nu totdeauna de bună credință.

Multe din băncile noastre au introdus practica rea de-a pretinde, că la ridicarea împrumuturilor, pe lângă primitori să se prezinte la bancă și caventii aceluia. Prin aceasta — prima-oară pentru un împrumut mic perd 3—4 oameni o zi de lucru, al doilea, primitorului i-s'au fac spese prea mari prin „omenirea“ și plățirea drumului chizesilor sei.

aflat pe mult iubita lui „Ulla“, și în secret s'a cununat cu ea, — avînd de martor pe fratele lui mai tinăr contele Albrecht, care se învoi la acest paș.

La început trăiau departe unul de altul, și numai din când în când avea ea fericirea de a-și vedea soțul mult iubit. Însă a sosit timpul când partea Nordică a Germaniei căzu sub puterea Franceiei, și în decursul trecerei armatei franceze, spre Rusia, și castelul „Altenhofen“ deveni expus la celea mai stricte încvartirări, astfel încât bêtănul nu se mai simți destul de liniștit întră zidurile lui, și de aceea, plecă la oraș, — și așa rămăsă frumosul castel gol și pustiu.

Nu peste mult însă, — iară-și a început o viață nouă în preajma lui, în apropierea parcului. Lângă grădina cea mare, la marginea pădurii se auzeau zeci de oameni lucrători. Sunetul săcurilor, și al bardelor în amestecul surd al căderii arborilor seculari se auzea ca de departe, de parte. În scurt timp se ridicară ziduri ca din pămînt, și o casă frumoșică luă ființă în mijlocul pădurii verzi și frumoase. O casă cu o sală drăgălașe, în dreapta cu un dormitor și în stînga cu o bucătărie și o odăiță. Atunci veni un pictor dela oraș și zugrăvi potrivit plafonul cu figuri și flori, eară păreții ca și cînd ar fi din tapete. În sfîrșit sosiră și

O altă greșală tot atîta de păgubitoare este prea puțina controlă ce o fac băncile noastre agenților lor. Agenții băncilor noastre, — cinste celor cinstiți și știu că de-aceștia sunt mulți, — încassează și jupuesc dela popor după cum îi taie capul — păgubind în chipul acesta pe țeranii noștri pe de-o parte, iar' pe de altă parte făcînd ca banii băncilor noastre să fie mult prea scumpi, cu toate că băncile, ca atare — nu culeg direct roadele acestei nesuferite scumpătăți.

Neajunsurile aceste se pot le-cu ușor, parte prin o recentralizare treptată a afacerilor de bancă, prin instituirea și formarea de filiale, agenturi și însoțiri dependente de centrală — în satele și centrele mai de seamă. Pe altă parte, apoi prin înlocuirea practicei de-a chema caventii la casa băncii prin o procedură mai puțin costisitoare și mai pe sus de toate prin introducerea unui aspru control asupra agenților de bănci.

Convertirea împrumuturilor ipotecare (pe întabulație) trebuie făcută cu multă grijă, mai ales acum cînd noi nu avem decât un singur institut românesc („Albina“), care acordă împrumuturi ipotecare cu anuități. Decît să înlesnim convertirile la băncile străine, la băncile din capitală, care folosesc neiscusința noastră — mai bine de-ocamdată să abstîm dela convertiri în masse.

Un lucru foarte important să cuprindă în sîrăduința de „a ne mări venitele prin forțarea urcării prețurilor“. Lucrul acesta, la prima vedere s'ar părea ceva de neînțeles s'au cel puțin imposibil. Să explică să se poate ajunge însă foarte ușor.

Explicația mai bună o putem avea prin pilda următoare: Locuitorii unui sat, care produc multe bucate — departe de-a să înțelege unii cu alții — fiecare își vinde bucatele sale cînd îl taie capul, ori mai bine cînd îl string neacăzurile. Să înțelege că le vinde în chipul acesta cu prețuri rele. Perde dar' o parte din venitul, ce l'ar fi putut avea. Acest venit îl

mobilele, din lemn colorat alb, cu decorații de aur, și perni de mătasă, pianul nu a lipsit nici el; pentru o-dăia de durmit perdele albe, atîta la ferestri cât și la pat.

Totul era ca rupt din o poveste, în mijlocul naturii maietoase.

Și cînd era toate în ordine, după ce pădurea se liniști de nou, lucrătorii părăsiră cu toții locul acela, veni tinărul conte cu soția lui, cu aceea ființă jună frumoasă și plină de grații, o aduse aici în liniștea și singurătatea aceasta, — să-și petreacă viața netulburată de nimeni.

Avea numai o servitoare la îndemînă, eară în castel era numai Inspectorul care era cu totul dedicat serviciului, și supus tinărului conte. Astfel, nu se putea nici bănuț locul fericirii lor!

Aici dar', în acest frumos loc, în mijlocul naturii, în o liniște sfîntă, — la șapte tainic povestitoare a pădurii bêtărane, aici au voit ei să-și petreacă zilele lor pline de fericire, — de acea fericire rară, ce samănă mult celeia din povești!

(Va urma).

FOIȚA

Nu s'ar frînge.

Ha, ha, ha!... Dar țî-a fost milă,
Cînde te-ai măritat drăguț?...
„Uite... nu sunt eu de vină...“
Lasă, lasă... cred eu dragă,
Vorba cruțo!
Las'!... Așa a fost să fie:
Pentru o clipă fericită
O viață de durere...
Ei!... Povestea învechită
A ubirii... Cîm' n'o știe?!
C'mi mai trebui mîngăere!
Am ubit... atîta-i totul...
O să sufer în tăcere!
Ha, ha, ha!... Mi-e oțelită
Inima... nu știu nici plînge...
Chiar să mai ajung odată
De mărit, ferească Domnul!
Nu s'ar frînge!

Victor Bontescu.

Viața unei femei.

— de Winterfeld Warnov. —

(Urmare).

2. Cum a fost?

Intr'o prea frumoasă sară de vară a anului 1812 stătea pe pragul ușii acesteia, — care atunci era cu mult mai ascunsă în umbra pomilor secu-

poate ajunge însă foarte ușor dacă, în loc să-și vîndă bucatele unul câte unul să întovărășesc și formează o însoțire de valorizare. Și iată cum: sătenii se legăduesc că fac o tovarășie pentru vinderea bucatelor. Pe temeiul contractului dintre ei ridică dela o bancă un împrumut mai mare. Acela îl împart între acei tovarăși, care au lipsă grabnică. Bucatele tovarășilor le adună la un loc — le sortează — le așază potrivit și apoi așteaptă conjuctorile favorabile ale piețelor mari și mai departe. Când prețul li-să pare potrivit — vînd grăul și câștigul îl împart — în măsura grăului depus.

În chipul acesta prețul grăului s'a urcat și cu acela și venitul țeranului s'a înmulțit. Ca și cu grăul se poate face și cu poamele, cu lucrurile industriei de casă și altele multe. Toate acestea însă se pot ajunge mai cu folos prin tovarășii.

Ca să putem avea însă tovarășii cât de multe și felurite după trebuințele noastre — e neapărat de lipsă, ca poporul nostru să se înfrăținească tot mai mult cu școala și cu dorul învățării și al culturii.

Face păcat de moarte părintele acela, care ia copilul dela școală, pentru-ca să-l aibă păzitor lângă 2—3 găște, ori lângă 2 vacuțe. Folosul, ce crede părintele că și-l face prin folosirea copilului la astfel de lucruri se răsună amar prin neștiința de mai târziu a s'ermanului copil.

Ș'apoi nu numai pentru copii e învățătura. Bărbații nostri dela sate, în lungile sări de iarnă și în zilele ploioase de primăvară și toamnă, — adune-se și culegă învățătura scumpă ce e presărată în cărțile scrise de cărturarii nostri iubitori de neam.

„Asociațiunea“ noastră și celelalte institute ale noastre și-ar îndeplini o sfântă și neamănată datorință, dacă s'ar îngriji mai mult să pună în mâinile țerănimii noastre cărți și foi potrivite, din care se poată culege sfaturile, de care au trebuință la necasurile și lipsele lor zilnice. Nu teorii lungi și ostenitoare, ci sfaturi scurte și practice — ce se se adreseze la trebuințele simțite ale țeranului — ne lipsesc nouă.

Ș'apoi frunțașii satelor noastre să nu lipsească dela nici o adunare a cărturarilor nostri. Să ia parte la petrecerile, la convenirile, la adunările de pe la orașe și de pe la sate — ca astfel auzind și văzînd cele petrecute pe acolo, să-și nobilizeze inima și să-și desvoalte sentimentul umanitar. Să-și câștige istețimea de lipsă, să nu-l înșele, ori-ce tras-împins, să-și poată face socotelile și judecata, de care are trebuință.

V. C. Osvadă.

Schintei...

Așa vrea și D-zeu!...

Abia a fost ales la Dobra de deputat Dr. Vlad, și iată că se ivesc nouă cercuri vacante locuite de Români. Știrea o aduce „Tribuna Poporului“. Sunt vacante mai nou cercurile dela Oravița și Bistrița. Nu ne îndoiim că vor candida și acolo Români, iar frații alegători să vor arăta și ei că sunt tot atât de bravi ca și falcicii Dobreni. O foaie românească numise pe Dr. Vlad rîndunică. Parcă ved cum se sporesc rîndunicile, cum să tot sporească! Parcă simt primăvara erei celei noi! Cu dragălașe rîndunici.

Iar' ajunși în parlament — îi ved parcă, ca pe tot atâtea schintei — ce ard și prin vorbiri românești arată celor „cu puterea în mână“ că s'a trezit Românul și nu va mai dormi!

Schintei... valuri... valuri să aruncă și câștigă teren tot mai mult... tot mai mult...

Vine primăvara românească și vin rîndunelele...

Ropot în lunci, chioțe în vale... și codrul bătrîn dîntuște ca un mire...

Să trăiești soră „Opinca“, sus frate „Gurgoi“ și nu te lăsa „Nojiță“ dragă...

Că-i primăvară... Primăvara românului!...

Cloșca.

Correspondență

Scrisoare din Hunedoara.

— Nou avocat român. — Cor bisericesc. — După un an fără școală. — „Agricola“. — Insufletea Hunedorenilor pentru Dr. Vlad. —

— 8 Iulie 1903.

În sfîrșit s'a împlinit și vechea dorință a Hunedorenilor. De acum înainte avem și noi avocatul nostru. Simpaticul tînăr Dr. George Dubleșiu și-a deschis zilele acestea, cancelarie advocațială în Hunedoara. Cei-ce cunosc stările dela Hunedoara, vor ști să aprecieze însemnătatea acestui fapt, mai ales acum, când dorul de muncă se arată pe toate terenele. Prin venirea dlui Dubleșiu la Hunedoara, pe lângă câștigul unei noi puteri de muncă, am câștigat și nădejdea nouă, că în scurtă vreme întreagă societatea românească se o vedem la olaltă — lipsită de micile miserii — pentru-ca toți umăr la umăr, să muncim cu succes mai mare, căci terenul este destul de bogat.

Cerule ascultă-ne și putere ne dă!

Dela micile desbinări ivite pe urma unei alegeri — ieri în 7 Iulie s'a găsit societatea românească prima oară iarăși la olaltă. Înțelegerea a fost înălțătoare de inimi. Peste cele trecute s'a aruncat vîlul uitării. Sa pus la cale o petrecere arangiată sub scutul „Reuniunii femeilor române“ din Hunedoara. Scopul e înapodobirea bisericii. Petrecerea se dă la 19 Iulie, când va fi sfințirea noului cor, construit de evlaviosul prim episcop al bisericii gr-or. dl Mihail Rimbaș, cassar opidaș.

Fapta bună — se laudă de sine.

Ne este aproape rușine să mai amintim faptul că în anul trecut în Hunedoara nu a fost școală românească — deși suntem aici în număr de peste 2000 Români.

Cu atât mai mult ne bucurăm acum, când vedem că se fac deja pregătirile, ca la 1 Septembrie a. c. să se înceapă prelegirile în școala românească și încă sub conducerea unei distinsе puteri didactice.

Cu 30 Iunie noua însoțire de magazin și anticipații „Agricola“ din Hunedoara și-a încheiat un an de gestiune. Cu toate-că tinera societate abia există de 10 luni, cu toate că sposesse și greutățile fondării au fost ne spus de mari, după cât știm bilanțul ce se va publica în curînd, va arăta un modest profit. Prin ajungerea acestui rezultat în primul an de gestiune, „Agricola“ a dovedit, că are dreptul de existență pe terenul pe care până acum numai singură îl cultivă, un bogat și recunoscut teren. Mai pe larg despre aceasta — după publicarea bilanțului.

Vorbirea ce a rostit-o în dietă iubitorul nostru deputat Dr. Aurel Vlad a fost primită și aici cu un entuziasm rar. Primele spicuri, ce le-au publicat gazetele ungurești, ori-cât erau acele de tendențioase, totuși ne-au îngăduit să simțim vigoșitatea și românismul cald sălășluit în vorbirea Drului Vlad. Când ne-au sosit însă gazetele române cu vorbirea completă, entuziasmul a a fost de nedescris și gazetele noastre se purtau din mâni în mâni, ca scumpe răvașe a prețuitului trofelu al activității românilor, înăugurate la Dobra. Dragostea față de Drul Vlad și însufletea pentru lupta națională cuprinde inimile Hunedorenilor.

Gurgoiu.

NOUȚĂȚI

„Geogiana“. Su acest nume se înființează în Geoagiul de jos o bancă pentru ținutul acela. Prospețele se subscriu Duminică în 19 Iulie n. de frunțașii diu acele părți. Înființarea acestui institut în Geoagi și așezarea d-lui Dr. Margita de avocat acolo (precum scriem și în articolul nostru prim), e o îmbucurătoare întărire a românismului periclitat în această localitate.

Stil cu percluni. „Budapești Hir-lap“ din 14 Iulie n. scriind un articol mai lung despre noi Români, termină cu frasa aceasta: „Acum la tot cazul trebuie să petrecem cu luare aminte celea-ce se întâmplă, pentru-că în culinele acelea, unde până acumă părintele român mânca mămăligă cu ceapă cu cea mai mare liniște sufletească, acum în mod periculos vine de multe ori cuvîntul despre poitica...“ Nu cred să miroase prin casele preoților români așa de tare a ceapă, precum miroasă stilul acestui articol din marele ziar maghiar, a usturoiului jidovesc!

Asociațiunea își ține adunarea gen. în 9 și 10 Aug. în Baia-mare. Preș. Dr. Mocsonyi și vicepreședintele St. Șuluț, fiind bolnăvicioși, adunarea va fi condusă de dl Part. Cosma, delegatul comitetului central. Se prevede o adunare cu discuții aprinse pe anumite teme interne.

„Gazeta Transilv.“ se pare a nu mai avea deloc cunoștință de situație, de oameni, și de curentele vii din poporul nostru. Altfel n'ar vorbi așa de-a aiurarea despre aceea, că Dr. A. Vlad ar fi „singur“ și afară de el încolo partidul „passivist“ ar fi tare tun! Nu d-lor dela „Gazeta“. Pasivitatea e azi mai mult decât clătînată din temelii și Dr. Vlad departe de a fi singur, are, în chiar partidul național român, șoți de principii îndoite de mulți ca pasiviștii, și în importanța lor cu nimic mai prejos ca stălpul pasiviștilor! Nițică răbdare încă, și ve veți încredința despre asta, așa precum se vede că azi nici nu vi-sați. Să va-vedea atunci cine a rămas anacronism, și cine are la spate codrul de Români!

Un filolog român printre noi. Hunedoara are de câteva zile un distins pioner al științei, ce-și culege nutrimentul din limba și din dragostea de neam. Distinsul filolog și reprezentant al limbei române la universitatea din Viena, dl Dr. Iosif Popoviciu, originar din Ciclova (în Banat) a sosit la Hunedoara, de unde va merge pe la pădurenii și muntenii nostri să facă studii limbistice și filologice.

Alesele și temeinicile cunoștințe cu care e înzestrat dl Popoviciu de sigur vor face, ca cercetările d-sale să servească prețios material pentru studiul limbei române și implicit pentru istoria națională.

Facem apel la toți frunțașii nostri din Hunedoara și de pe la păduri să deede tot spriginul posibil acestui distins reprezentant al științei, ca astfel

să-și înlesnească scrutarile, ce cu timpul de sigur vor face fală numelui românesc.

Papa Leo XIII e încă în luptă cu moartea. Până azi, Vineri, stirea morții Sale n'a sosit. Dar starea lui e desnădăjduită. Madiicii îi dau aerul de lipsă pentru respirație în chip măestrit prin țevi ce-i trimit aerul în plămâni prin spate. Sfârșitul îi poate urma în toată clipa.

Dl Dr. Ioan Margita tînăr simpatice și însufletețit fondator al foaiei noastre și-a deschis cancelaria advocațială în Geoagiul inferior.

Dl Margita e primul avocat român în Geoagi și suntem siguri că inteligența și poporul de ceea parte de murăși va da spriginul său.

Noi din parte-ne-felicitan-du-l pentru frumoasa idee îi dorim cel mai strălucit succes!

Insoțirea „Agricola“ ca să-și temeinicească mai bine acțiunile sale pe de-o parte, iar' pe de alta parte să-și asigure un scut sigur și stabil pentru lucrările sale, a cumpărat în săptămânile trecute o frumoasă casă în piața din Hunedoara. Prețul cumpărării a fost de 20.000 coroane. care s'a și plătit deplin fostului proprietar al caselor dl Dr. Juchó Ferencz. Insoțirea își va instala birourile în casele proprii cu 1 Octombrie 1903.

Cele multe și bune — înainte!

Convocare. D-nii acționari ai înființandului institut de credit și economii „Jiana“ societate pe acții în Petroșeni, să invite la adunarea generală constituantă, care se va ține în Petroșeni la 30 Iulie n. 1903, la 10 ore a. m. în localul Wagner cu următorul program: 1. Deschiderea adunării generale prin președintele fondatorilor și alegerea unui președinte și notar, ad hoc; 2. Constatarea subscrierii capitalului și solvirilor făcute; 3. Pertractarea statutelor; 4. Deciderea asupra constituirii societății; 5. Alegerea direcțiunii; 6. Alegerea comisiei de supraveghere; 7. Darea absoluturii Fondatorilor. Din ședința fondatorilor ținută la 25. Iunie st. n. 1903. Fondatorii.

„Opinca“. Sub acest nume se înființează în Ilia-murășană o bancă românească, pentru acel jur. Avînd în Ilia un protopresbiter harnic, dl George Oprea, fost director al „Corvinenei“ și pe dl adv. Dr. Rozvan, nu putem decât să felicităm pe Români din aceste părți pentru hotărîrea lor de a se întări și prin un institut de credit local.

D-zeu le-ajute!

Petrecere de vară aranjază reuniunea femeilor române gr-or din hunedoara Duminică la 19 Iulie n. a. c. în pavilionul din Grădina dlui Adolf Strauss din loc. venitul curat e destinat în favorul fondului reuniunii.

Adunare bine cercetată a avut Despărțământul Hațeg al Asociațiunii la Petroșeni. Numeroasă inteligență rom. dela Hațeg și din ținutul Petroșenilor a participat. Reușită în toate privințele. În adunare s'a citit următoarea disertațiune:

Cartea și partea

Disertație cetită la adun. despărțământului asociațiunii pentru lit. și cultura pop. rom. la 5 Iulie n. în Petroșeni, de Seb. Stanca.

„Ai carte ai parte, n'ai carte, n'ai parte“ zice înțelepciunea poporului și această schintea a înțelepciunii poporului nostru și-a dovedit adevărul în toate vremurile și se dovedește zi de zi. N'avem decât să ne ducem privirea cugetului nostru peste viața popoarelor și vom vedea cât de departe stă lumea de azi de cea înainte cu câteva sute de ani.

Popoarele de azi privesc la strămoșii lor ca la niște pitici ființe neajutate, cari nu și-au știut folosi în sușirile date lor de D-eu. Cu câte greutatea avea să se lupte omul înainte cu câte-va veacuri, câtă vreme avea să peardă pentru ca să isprăvească un lucru pe care azi în câte-va clipe îl îndeplinești! Așa de pildă fi trebuiau zile întregi până ce putea să capete răspuns la o întrebare, ce o trimitea vre-unui prieten numai la 4—5 poște depărtare. Astăzi într'un ceas două capetei răspuns dela ceeaaltă capet al pământului. Ba așa de departe a ajuns știința, că astăzi poți vorbi pe un fir de drot cu oameni, cari sunt sute de poște de departe, ca și când ai sta aci față în față cu ei. Astăzi poți străbate în câte-va zile țerile de-a rîndul, ceea-ce înainte numai în ani puteai măsura.

Astăzi cunoaștem pământul și pu terile lui, stelele și rostul lor și toate glasurele firii caută neobosita minte omenească să le tâlcuiască.

Și toate aceste nu le-a adus alt-cineva decât — cartea. Cartea a arătat omului calea spre lumina științei, i-a deschis ochii și i-a zis: privește câte taine minunate ascunde natura desgroapă-le, folosește-le, și te luminează. Omul poftitor de a ști a îmbrățișat cartea și s'a aventat tot mai sus pe drumul arătat de ea, așa că azi a ajuns cartea să fie stăpână peste țeri și mări și popoară. Astăzi ori ce om e judecat după carte și ori ce popor după cărturarii săi! Un popor care n'are carte, aibă brațe de de fier și codru de uriași, e ca un leu închis în colivie, cu care omul poate face ce vrea! Chiar și în ziua de azi vedem aceasta destul de limpede. Englesii, un popor mic la număr, pe lângă altele, stăpănesc asupra altor popoară de 5—6 ori mai mari ca ei. În vremea veche pe strămoșii nostri Romani i-a ridicat puterea cărții să fie stăpâni peste întreaga lume cunoscută pe atunci.

Să privim însă numai în jurul nostru. Omul cu carte nu e stăpân peste zeci de oameni, cari nu cunosc bogățiile acesteia? Într'un sat un om cu carte poate întoarce satul întreg cum îi place pentru-că toți atîrnă dela el: Un avocat, un judecător, poate nimici sau poate mântui sute de oameni după plac, pentru că aceștia n'au gustat bună-tățile cărții. Și cum? Doar' și avocatul și judecătorul sunt oameni ca și ori-care? Sunt oameni ca ori care dar cartea a ridicat pe unul mai sus decât același și l'a luminat, iar pe celalalt, care n'a vrut să ia cartea în seamă l'a făcut să fie supus celui cu carte.

Românul încă a fost încredințat de folosul cel mare, ce ț-i dă cartea când a zis, că „cel ce are carte are patru ochi“. Cu toate acestea poporul nostru până acum prea puțin s'a nisuit să se împărtășească de darurile cărții deși foloasele ce ț-i le îmbie cuvîntul ei mult, le-a recunoscut poporul prin pășaniile lui.

De câte-ori nu ț-se întâmplă de ești amărit și năcăjit, grijile vieții îți întunecă rostul gândului și-ți trage brazde pe frunte, în astfel de clipe glumele pretinilor te supără, oamenii din jurul tău par-că îți stau în cale, fugi de ei și te ascunzi într'un colț liniștit, dar gândurile te năpădesc aci mai turbate, cari de cari mai urite și din ce în ce mai negre și mai înveninate. În loc să-ți afli liniștea după care alergi, sufletul ț-se sbuciumă mai amar. Dacă însă ești om cu carte, prinzi o carte în mână și scrisul ei îți toarnă liniște în suflet, alungă gândurile urite, uită necazul fruntea ț-se însenină și la urmă ești ear ușurat și vesel și te trezești, că pe lângă aceea că ț-ai alun-

gat necazul, și-ai îmbogățit și averea minții cu ceea ce ai cetit. Pentru că ori cât de neînsemnată se fie o carte tot câștigă ceva din ea. De e bun: se faci și tu așa, de e rău: se te ferești. Vezi în graiul cărții pătenile alta, fapte unuia de laudă, ale altuia de urgisit, înveți ca să le cumpenești și atunci când ai să se sverșești ceva ușor te poți apoi hotărî ce să faci și cum să faci.

Drept a grăit gura înțeleaptă a marelui logofet din Moldova *Miron Costin*, când a zis, „că nu este alta mai frumoasă și mai de folos zăbavă în viața omului decât cetitul cărților“.

(Va urma).

„AGRICOLA“

INSOȚIRE ECONOMICĂ DE MAGAZIN ȘI ANTICIPATII ÎN HUNEDOARA

Concurs.

Pentru ocuparea postului de *cassar* la Insoțirea economică de magazin și anticipații „Agricola“ din Hunedoara se scrie concurs cu termin până la 1 August st. n. 1903.

Reflectanții la acest post vor avea să-și fixeze ei pretensiunile de salar, pe lângă care vor mai primi și tantiemă statutară.

Să recere o caufie de 2000 cor. în hârtii de valoare sau în bani gata.

Alesul va fi obligat a da ajutor și la contabilitate.

Postul e de ocupat în decursul lunii August a. c.

Hunedoara, la 6 Iulie n. 1903.

Directiunea.

Sz. 759—1903. kir. végrh.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróóság 1903. évi V. 173 sz. végzése következtében Dr. Antoni Ede szászvárosi ügyvéd által képviselt „Brooser Vorschus-Verein“ és végrehajtató javára Buta Pastia lui Nicolae és társai nagy-denki lakosok és végrehajtást szenvedettek ellen 80 K s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás utján felül és lefoglalt és 118 K becsült következő ingóságok, u. m.: lóvak, tehének, ökrök, borjúk, juhok és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróóság 1903-ik évi V. 173/4 sz. végzése folytán Lt. 70 K 50 fill. tőkekövetelés ennek 1901. 15/VI-től járó 6% kamatai 1/4% váltó díj valamint ezuttali 4 K 90 fillér árverés kitüzetési költségek erejéig Nagy-Denken adósok lakásán leendő eszközzésére 1903. évi július hó 27. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig bírói letébe fog helyezettetni.

Kelt Szászvárosan, 1903. évi jun. hó 29 napján.

Rác Árpád
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 840—1903. kir. végrh.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróóság 1902. évi V. 68 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénz- és hitelintézet részvénytársaság és végrehajtató javára Kerekes Áron és társai szászvárosi lakosok és végrehajtást szenvedettek ellen 87 K s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás utján felül és lefoglalt és 640 Koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök és tehének nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróóság 1903. évi V. 622/8 sz. végzése folytán 87 K tőkekövetelés ennek 1900. szeptember 9-től járó 6% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 3 K bíróilag már megállapított, valamint ezuttali 4 K 80 fillér árverés kitüzetési költségek erejéig Szászvárosan adósok lakásán leendő eszközzésére 1903. évi augusztus hó 3-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig bírói letébe fog helyezettetni.

Kelt Szászvárosan, 1903. évi július hó 13 napján.

Rác Árpád
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 529—1903. kir. végrh.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Szászvárosi kir. járásbíróóság 1902. évi V. 94/5 sz. végzése következtében Dr. Vlad Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénz- és hitelintézet részvénytársaság és végrehajtató javára Baszaraba Tódor és társai romoszi lakosok és végrehajtást szenvedettek ellen 1450 K s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és .....K .....fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök, tehének, tinók, szekér, széna, buza és kukoricza nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróóság 1903-ik évi V. 354/6 sz. végzése folytán 1414 K tőkekövetelés ennek 1899. évi 24/II-től járó 6% kamatai 1/4% váltó díj és eddig összesen 4 K bíróilag már megállapított, valamint ezuttali 3 K 40 fillér árverés kitüzetési költségek erejéig Romoszon adósok lakásán leendő eszközzésére 1903. évi augusztus hó 3-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig bírói letébe fog helyezettetni.

Kelt Szászvárosan, 1903. évi július hó 13 napján.

Rác Árpád
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 756—1903. kir. végrh.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróóság 1902. évi V. 1030/2 sz. végzése következtében Dr. Antoni Ede szászvárosi ügyvéd által képviselt Duna biztosító társulat végrehajtató javára Schuller Adolf és társa sz.-városi lakosok és végrehajtást szenvedettek ellen 100 K s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás utján felül és lefoglalt és 1757 K 20 fill. becsült következő ingóságok, u. m.: különféle butorok, könyvek, biciklit, férfi és női ruhanéműek és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróóság 1903-ik évi V. 572/4 sz. végzése folytán 100 K tőkekövetelés ennek 1901. 1/VII-től járó 5% kamatai valamint ezuttali 5 K 40 fillér árverés kitüzetési költségek erejéig Szászvárosan adósok lakásán leendő eszközzésére 1903. évi július hó 21 napjának délutáni 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig bírói letébe fog helyezettetni.

Kelt Szászvárosan, 1903. évi június hó 27 napján.

Rác Árpád
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 2324—1903. tkv.

Arverési hirdetemény kivonata

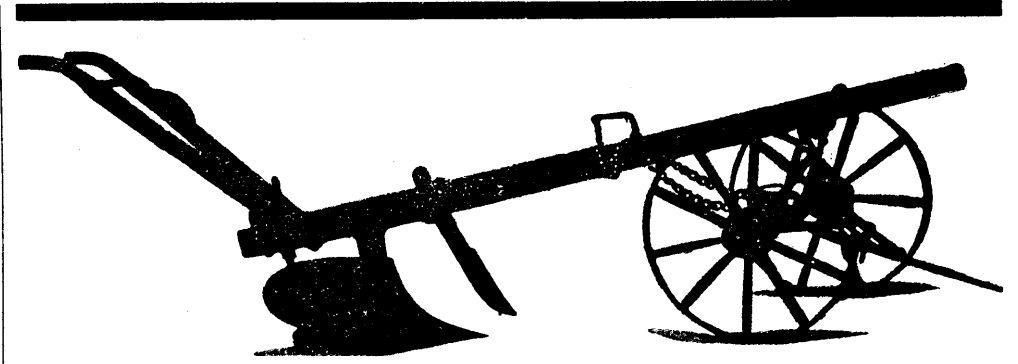
A szászvárosi kir. járásbíróóság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy az „Ardeleana“ pénzintézet végrehajtónak Bercsán Róza végrehajtást szenvedő elleni 2000 K tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a sz.-városi kir. jbróság) területén lévő a Szászvárosan fekvő a szászvárosi 174 sz. tjkönyvben A + 1 rend. 1963. hrszámú ingatlanra 2400 K az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi szeptember hó 1 napján délelőtti 9 órakor alulírott telekkönyvi hatóság árverelési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez leteni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szászvárosan 1903. évi május hó 30 napján.

A kir. járásbíróóság mint tkvi. hatóság.

Sóhalmly,
kir. albiró.

Cele mai bune pluguri

sunt azi așa numitele „*Pluguri de Bacica*“, lucrate din renumitul și neîntrecutul fer de Stiria.

Părțile de lemn sunt din material sănătos, lemn tare, trainic.

Plugurile, aci recomandate să pregătesc în Orăștie sub supravegherea mea proprie și așa pot mijloci reparării ori schimbării mai mărunte, fără cheltueli, aicea.

Pluguri de probă dau bucurosi celor-ce doresc, și neplăcându-le primesc înapoi.

Prețul (afară de rotile) 20 cor. unul.

Recomand cu toată stăruința aceste pluguri tuturor economilor nostri! — **Vânzătorilor: rabat.**

Ioan I. Vulcu
Orăștie.

Invetăcel de pravălie.

In neștutoria de manufactură și mărfuri curente a subscrisului se primește un invetăcel din casă bună, care se aibă 2—3 cl. gimnasiale ori reale, și se cunoască pe lângă cea română și limbile germană și maghiară.

A să adresa la subscrisul

George Bats,

comerciant.

Orăștie (Szászváros).

„Tipografia Nouă“

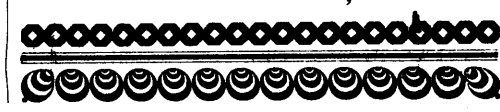
a foii „*Libertatea*“,

să ofere a esecuta tot felul de tipărituri: opuri, broșuri, foi, cărți, circulare, anunțuri, etc.

Toți amicii și doritorii de înălțare a ziarului „*Libertatea*“, sunt rugați a-și executa tipăriturile de cari au lipsă, în

„Tipografia Nouă“

din Orăștie.

CÂND

VENIȚI LA ORĂȘTIE

nu uitați a cerceta

pentru trebuințele ce aveți D-Voastră următoarele firme:

Depositul de haine gata și mare croitorie vieneză alui
SIMION CORVIN jun.
drumul țerii.

Pravălia de manufactură și deposit de păpuși gata alui
GEORGE BACIU
în piață.

Pravălia de manufactură alui
ION LĂZĂROIU
în piață.

Noua pravălie mixtă a lui
IOAN ROB
piața-poliției.

Primul depou de pește sărat de toate sortele, alui
VASILIE N. BIDU
în Orăștie.

Pravălia de opinci și pielărie a lui
PETRU BANCUI
în piață.

Croitoria pregătind și haine bisericesti, alui
ADAM CRISTEA
Coțul Str. Berialui.

Cel mai elegant atelier de frisat, și tuns alui
IOAN ANDRESCU
piața-poliției.

Măcelăria lui
AUREL PAPIU
piața poliției.

Institut funebral
BARCSI J. și G. BRASSAI
în Orăștie.

Atelierul de măsar (témplar) și deposit de mobile și cosciugnri alui
DUMITRU MARTIN
str. Căstăului

Croitoria lui
IOAN MUNTEAN
drumul țerii

Atelierul de păpușarie alui
ION LĂZĂROIU
drumul țerii.

Ferăria lui
ILIE LĂDARIU
Drumul-țerii (l. bis. gr.-or.)

Atelierul de păpușarie alui
IOAN VĂRMĂGEAN
lângă spitalul mil.

Rotăria lui
NICULAE FILIMON
dr. țerii (l. bis. gr.-or.)

Atelierul de păpușarie alui
IOAN TOMUȚA
piața-poliției.

Atelierul de păpușarie alui
GEORGE BALOMIRI
Str. Căstăului.